

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

Egészévre . . . . 2 forint 60 krajczár.
Félévre . . . . 1 „ 30 „
Negyedévre . . . . — 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Dr. Samassa József.

Főpapjainkról tudva van, hogy a jótékony-
ság és hazafiság dolgában méltán sorakoznak
egyéb nagyjaink közé. A nagytudományu egri
érsek, *Samassa* József mostanában töltötte be
érsekségének huszonötödik évét s ezen alkalmat
felhasználta a főpásztor, hogy nyomtalanul ne
tűnjék el a nap, vissza-
pillantson negyedszázados
munkásságára, Isten és
hazaszeretetre buzdítsa hi-
veit. Nagy alapítványokat tett
egyházmegyéje jótékony
intézményeinek gyarapítá-
sára és az elhagyatottak és
gyámoltalanok fölsegélyezé-
sére. Uradalmi alkalmá-
zottai részére pedig olyan
nyugdíjintézet alapját fek-
tette le, mely teljesen biz-
tosítja az összes alkalmá-
zottakat és azok özvegyeit
és árváit öreg korukra,
illetve támasz nélkül ma-
radásuk idejére.

A tudós főpapot e jó-
tékony cselekedetei jellem-
zik leginkább. Egyszerűsége-
ségről, szerénységéről, a
kik hozzá közel állanak,
csodás dolgokat beszélnek.
Sohasem téveszti az egy-
házfejedelem szem elől azt,
hogy az Isten szolgájának pajzsai: az isten-
félelem, szerénység, egyszerűség.

Egyházi beszédeiben, melyeknek hallgatására
egyházmegyéje legtávolabbi részeiből is töreked-
nek a hívők, az istenfélelem és vallásosság mel-
lett mindig be vannak szöve a hazafias vonat-
kozások. *Samassa* azt tartja, hogy a magyar
keresztény hitélet nem nélkülözheti a hazafiság,

a nemzeti érzés ápolását, mert ezek nélkül a
hit alapján rendülne meg Magyarországon.

A társadalomban és politikában egyaránt ezen
vezérfonal vezeti és vezette az egri érseket min-
dig. Az egyházát és hazáját egyformán szereti,
a kettő között különbséget nem tesz, nemes lel-
kében mind a kettőnek egy-
forma hely jut, ezért meg-
hajol az egri érsek előtt
minden politikai és társa-
dalmi tényező.

A társadalmi és politi-
kai élet zürzavarában jól
esik tudnunk olyan férfiat,
mint *Samassa* érsek is,
a ki az örök erkölcsi rend-
nek és a nemzeti célok-
nak oly tekintélyes védője.

A társadalmi és politi-
kai élet zürzavarában jól
esik tudnunk olyan férfiat,
mint *Samassa* érsek is,
a ki az örök erkölcsi rend-
nek és a nemzeti célok-
nak oly tekintélyes védője.

Dr. *Samassa* Józsefet
legjobban jellemzi egyház-
megyéje papságához inté-
zett főpásztori levelének az
a része, melyben a nem-
zeti multra tekintve — sze-
rinte — úgy kell intézni a
jelent, hogy jövőnk bizto-
sítottassék. Hangsúlyozza,
hogy a hazáért mindent
szabad kockáztatni, de a
hazát semmi kincsért,
semmi előnyért sem. Az
elvesztett alkotmányt egy

tollvonás visszaadhatja, de a nemzet pusztulását
csupán összefogó belső fejlődés gátolhatja meg.
Samassa szerint nem kell csüggednünk, hisz
van olyan nép a magyar, a mely ha nagyon
holdog nem is, de véghetetlenül szerencsétlen
soha nem lehet.

Ilyen gondolkozásu főpapot adjon a magya-
rok Istene a nemzetnek mindig.

Dr. Samassa József.

A hét története.

Bánffy hallgat.

A politikai helyzet nem tisztult a múlt héten sem. Az országgyűlést még mindig a napirendvita foglalkoztatja. A szövetkezett ellenzék kimondta a jelszót, hogy addig semmiféle napirendet el nem fogad, míg a kormány nem nyilvánítja szándékait a kiegyezés ügyében. Két hete mult annak, hogy az ellenzék megindította a támadást s a pénzügyi meghatalmazási javaslat ma távolabb áll a napirendtől, mint a benyújtás napján állott. Pedig az ellenzék eddig még csak erejének kis részét bocsátotta tűzvonalba; kiszámították, hogy minden megerősítés nélkül még három hétig képes vitát folytatni a javaslat napirendre tűzése ellen, azután következnenek a különböző indítványokat benyújtott képviselők zárbeszédai s végül, ha a megtámadott javaslat mégis napirendre kerül, akkor újra előről kezdődik az egész támadás.

Szóval, ha Bánffy nem beszél, a kormány nem kap pénzügyi meghatalmazást a jövő évre, az országgyűlés nem foglalkozhatik semmiféle komoly munkával, haszontalanul fecserli el drága idejét, az állam gépezete pedig fenakad. A kormány jól tudja ezt és jól érzi saját tehetetlenségét is; ám Bánffy azért mégis hallgat.

Reményli talán még mindig, hogy az ellenzékét sikerül megtörnie s evégből hivatalos és titkon díjazott lapjai útján mindent el is követ azok megfélemlítésére.

Egy kispazda.

Legutóbb egy röpirattal árasztották el a piacot, a melyben állítólag egy kispazda mondja el nézeteit. Ez a „kispazda“ akormány bölcsessége s az ország boldog állapota felől dicsőítőzsolozsmákat zengedez, az ellenzékietek pedig egyenesen forradalmároknak festi le, kik vagy örültek, vagy polgárvér ontására törekvő lázítók. Kijelenti a magyarországi kispazdák nevében, hogy ők addig nem szántanak és nem vetnek, míg a kiegyezés Ausztriával meg nem csinálódik. Persze ezeket a szemenszedelt ostobaságokat harsány nevetéssel fogadták, mert azonnal tisztába voltak vele, hogy az a bizonyos „kispazda“ valójában egyik feketekabátos hivatalnok a Bánffy ur sajtóirodájának. Nem csak tehetetlenségre, de szűk észre is vall, mikor egy kormány ilyen naiv röpiratokkal igyekszik maga mellett politikai hangulatot teremteni, mert nem hiszszük, hogy csak egyetlen értelmes kispazda is akadna ebben az országban, a ki abban a hülye iratban fel ne fedezné a Bánffyké fület. Azt a pénzt, a mibe a „kispazda“ bölcseseteinek közel 400.000 példányban való kinyomatása került, okosabb czélokra is felhasználhatták volna!

Erzsébet királyné koporsója.

Szerencsétlen sorsot ért, boldog emlékezetű királynőnk földi maradványait csak most helyezték el utolsó nyugovó helyére. Szombaton délelőtt helyezték el véglegesen koporsóját a bécsi kapuczinusok templomában. A kettős koporsót nehéz rézből készül s megezüstözött sarkofágba tették, mire aztán beszentelték. A királyné örök nyugvóhelye életében kifejezett kívánsága szerint Rudolf trónörökös koporsója mellett van. Ezért elhelyezték a trónörökös koporsója mellől Miksa mexikói császár és Károly Lajos főherceg sarkofágjait. A királyné sarkofágján nagy, aranyozott kereszt van s egy rézlapon a következő felírás latinul:

Erzsébet Amália Eugenia, Ausztria esászárnéja és Magyarország királynéja, Miksa József és Ludovika bajor hercegi pár leánya. Született Possenhofenben 1836 december 24-én. Házasságra lépett I. FERENCZ JÓZSEF esászárral és királynéval 1854 április 24-ikén. Megkoronáztatott magyar királyné Budapesten 1867 június 8-ikán. Meghalt Genfben 1898 szeptember 10-én. Béke vele!

Nyugodjék békén a megdicsőült földi teteme a feltámadásig!

Samassa érsek jubileuma.

Eger város közönsége s vele együtt érezve a hazafias magyar társadalom ünnepet ült múlt héten. Annak a főpaprak, Samassa Józsefnek huszonöt éves érseki jubileumát, a kinek hazaszeretete fényes példaként ragyog egy nemzedék előtt s a ki szomorú napokban állta ki magyarságának tűzpróbáját, a kinek jótékonyágát az özvegyek, árvák és elhagyatottak ezrei áldják ebben az országban. A fényes pálya, mely eddig is az övé volt, tanuságtétele annak, hogy egy fenkölt lélekben mint olvad össze magasztos összhangba az Isten, haza és a kötelességteljesítés iránti szeretet. A katolikus egyháznak ezt a főpapját a nemes eszmékért folytatott küzdelem, elvei mellett való kitartás emelte nemcsak magas méltóságára, hanem embertársai tiszteletének magaslatára is. Voltak idők, mikor bűnnek tartották magyarnak lenni, mikor jövőjét kockáztatta az, a ki hazafinak vallotta magát és Samassa József ebben az időben szállt sikra ama törekvés ellen, mely az elnémetesedés örvényébe akarta sodorni a nemzetet. Azért volt a magyarság öröme az, mikor a király kegye 1871-ben szepesi püspökké nevezte ki, midőn Bartakovics Béla halála után ezelőtt 25 évvel az egri érseki széket foglalta el s azért volt ünnepünk most is negyedszázados jubileumi évfordulója, melyre a távolból, a társadalom minden osztályából ezrek és ezrek küldik üdvözlétüket. Üdvözljük mi is szívünk mélyéből a hithűség s hazaszeretet felkentjét: a jubiláló agg főpapot.

Horváth Boldizsár halála.

Az elmúlt hétnek nagy halottja is van. Kildölt az élők sorából egy igaz ember, Magyarország egykori igazságügyminisztere, Deák és Andrássy kortársa: *Horváth Boldizsár*. A megboldogult fényes szerepet töltött be Magyarország ujjászületésének nagy és dicső korszakában. Mily különös intézkedése a sorsnak, hogy az ő nemes lelke akkor szállott el, mikor Deák Ferencz nagy alkotása: a kiegyezés is roncsokká vált! Az egész ország részvéte kísérte utolsó útjára, mi közöttünk pedig áldott fog maradni emlékezete.

A pestis Bécsben.

A Bécsben kiüött pestis veszedelemnek, mely oly izgatottságot keltett nálunk is, továbbterjedése elé sikerült gátakat állítani. Barisch szolgán és Müller doktoron kívül ujjában még egy harmadik áldozata is volt a pestisnek; Pecha fiatal apolónő, a ki Müller doktor ápolása közben kapta meg a betegséget s hasztalan volt minden orvosi tudomány, szegény leányt nem sikerült a rettenetes kórtól megmenteni. Ujjabb haláleset vagy megbetegedés nem fordult elő. A fertőzés gyanujában álló apolónők még mindig elkülönítve, megfigyelés alatt állanak, a jelek azonban arra mutatnak, hogy ők nem kapták meg a bajt.

A király, a ki nagy figyelemmel kísérte a bécsi pestis-eseteket, kitüntetésben részesítette mindazokat, a kik a veszedelem napjaiban érdemeket szereztek maguknak. Első sorban dr. Plösch Rudolf orvost, az elhalt dr. Müller és Pecha apolónő gyógykezelőjét jutalmazta. Ő felsége a Ferencz József-rend lovagkeresztjével. Két apácza, a kik bámulatos önfeláldozással ápolták a betegeket, valamint Hochegger Johanna apolónő az Erzsébet-érmét kapták. Bizony rászolgáltak e kitüntetésre szegény apolónők, mert minden pillanatban a halálnak egyik legrémítőbb alakjával játszottak. Ugy látszik, hogy a kór ezuttal megelégedett a három szerencsétlen áldozattal, állítólag sikerült azt most már teljesen elfojtani.

Országgyűlés.

A képviselőházat mult héten a napirendvita foglalta el. Ez a szomorú s meddő harez, melyet az ellenzék a Bánffy makacssága miatt folytatni kénytelen, napról napra elkeseredettebbé válik s így az a parlamenti gépezet, mely naponta hatvanezer forintjába kerül az országnak, teljesen képtelenné vált a hasznos munkára. A kormány e miatt az ellenzékot teszi felelőssé, szemére vetvén, hogy megakadályozza a kiegyezés létrejvetelét, holott tudjuk, éppen az a baj eredete, hogy Bánffy a kiegyezés kátyujába elmerült szekerét sem előre, sem hátra nem tudja vinni s éppen az ellenzék az, a mely a

végző órákban őszinte szavakat akar hallani a tehetetlenül vergődő embertől, mielőtt vállalkoznék arra, hogy a megrekedt szekeret jó utra huzza. A kormány megfizetett „közvéleménye“ alig segít most a sarokba szorított kormányelnök helyzetén, mert a tisztességes s törvényes fegyverekkel vivott parlamenti harezot megakadályozni nem lehet. Ha pedig ez még sokáig kitart, úgy a Bánffy-kormányoknakvetlen meg kell buknia. Egyébiránt a Háznak megint volt egy kis szünete. Az ülésekről részletesebb tudósításunk a következő:

Napirend-vita.

Az október 27-iki ülésen Barabás Béla azt bizonyította be, hogy Bánffy annyira elkötelezte már magát Bécsben, hogy a nemzeti érdekek megvédésére képtelen, a mire különben nincs is hajlama. A parlamentből a tevékeny, tisztos hazafiakat kiszorította s helyettük törpékké vette magát körül, kik közül egy rész hülyeségi bizonyítvánnyal jött a Házbába. Mondják meg, tisztelt urak, miben, mennyire számíthatna önökre ahaza vészben, viharban, véres küzdelemben? ... *Az ellenzéknek szent kötelessége ezt a rossz indulatu, jóra képtelen kormányt lehetetlenné tenni.* Eljenzés és taps hangzott fel e kijelentésre az egész ellenzéken, Barabás pedig folytatta:

— Ez a kormány szöszegést követett el az 1898. évi I. törvényezikkel szemben; ronggyá tépte ezt a törvényt, a melyet királyi eskü szentesített. Idézte a tavalyi vitából az Apponyi és a báró Bánffy beszédeit s ezt a következtetést vonta le: *Báró Bánffy szavát nem tartó miniszter!*

— Igaz! Ugyan van! Szégyen! Gyalázat! — hangzik az ellenzék tapsai közt.

Bánffy feledte azt, hogy ő a magyar király miniszterelnöke s a kiegyezési ügyben beállott az osztrák császár miniszterévé...

Barabás rámutatott arra, hogy a kormány és pártja a parlamentarizmus védelmének örve alatt el akarja vesztegetni nem csak a nemzeti jogokat, de a nemzet anyagi javait is. Erre az ellenzéknek nem lehet más üzenete, mint ez: vegyék tudomásul, hogy az indemnitit nem kapják meg.

Október 28-ikán Biró Lajos bebizonyította politikai és gazdasági fejtegetésével, hogy ennek a parlamentnek tekintélyét az a kormány semmisítette meg, mely pénzen vásárolta össze, erőszakkal állította be azt a többséget, a melyben bizakodva, ma bátornak érzi magát arra, hogy uralmáért a nemzet legértékesebb jogait is mások zsákmányára vesse. A nagyhatású beszéd zajos tetszéssel találkozott az ellenzék soraiban.

Wittmann János, a magyar gazdatársadalomnak és a nemzeti pártnak ez a kiváló tagja szólalt fel ezután. Ennek az ellenzéknek kötelessége — úgy mond — egyesült erővel és minden törvényes eszközzel a mai erkölestelen kormányzatnak megbuk-

tatására törekedni. Ha bent a képviselőházban már akkora az erkölestelenség, hogy ez lehetetlen, akkor fel kell venni a harezot az országban, kívül a képviselőházon.

— Helyes! Igaz! Ugy van! — zúgott az ellenzékéről a zajos helyes, melynek közepette *Wittmann* János határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a képviselőház a kormánynak megtagad addig minden napirendet, a míg gróf *Apponyi* Albert felhívása szerint az országnak megnyugtató felvilágosítást nem ad a kiegyezés kérdésében.

Bolgár Ferencz, a nemzeti pártnak ez a mindig érdekes szónoka, visszautasította a kormány azon vádját, mintha az ellenzék obstrukciót csinálna. A kormány az, mely obstrukcióba akarja belekergetni az ellenzéket. Javaslátot nyújt be arra nézve, hogy a Ház ez évi december elején vegye tárgyalás alá az indemnitati-javaslatot.

MI HIR A POLITIKABAN?

Polónyi beszámolója. *Polónyi* Géza, az ellenzéknek egyik legtevékenyebb tagja s legtüzesebb szónoka, október hó 30-án tartotta meg beszámoló beszédét. hajdusoboszlói választóinak nagy érdeklődése mellett. A kerülethez tartozó községekből küldöttségek jöttek Szoboszlóra, hogy meghallgassák képviselőjük beszédét.

Azon kezdte *Polónyi*, hogy visszapillantást vetett az országgyűlés eddig végzett munkásságára, a nem katolikus papok kongruájának rendezését mondva az egyetlen jelentős mozzanatnak.

Rátért ezután a kiegyezésre, bizonyította, hogy az alkotmányos kiegyezés föltételei már nincsenek meg Ausztriában, s fejtegette az önálló vámterület szükségét, előnyeit. A kormány becsületszavát kötötte le az önálló berendezkedés érdekében, s ma azt mondja, hogy az önállóság tönkretenné az országot. Ilyen kormány ellen egyetlen fegyvere az ellenzéknek az élet-halálharez. Eles kifakadásokban vádolta ezután *Polónyi* a kormányt, felhozta a választási visszaéléseket, amelyek folytán — ugymond — addig 48 tagu pártja 7 emberre apadt le. Olyan férfiak, mint *Ugron* Gábor és *Szederkényi* Nándor, nem voltak méltók arra, hogy bekerüljenek a nemzet képviselőtestületébe. *Polónyi* boszut akar állani kibukott testvéreiért, s ha élete árán is, de küzdeni fog a kormány bukásáért. Ezért határozták el a tisztességes parlamenti fegyverekkel való harezot. Ha ezt a kiegyezésnél indították volna meg, ezt szerette volna *Bánffy*, mert el van készülve, hogy a kiegyezés január 1-re ugy sem lesz meg. De az ellenzék ezt nem tette, hanem a pénzügyi felhatalmazási törvényt (indemnitit) támadta meg, mert lehetetlenné akarja tenni, hogy január elsején tul a *Bánffy*-kormány Magyarországon adót és ujonczot szedhessen. Majd meglátjuk, hogy ezzel az eshetőséggel szemben a többség melyiket fogja feláldozni:

a hazát-e, vagy *Bánffy* Dezsőt? Mert Magyarországon csakis az országgyűlésen megszavazott adót és ujonczot lehet szedni. A *Bánffy*-kormánynak pedig csak január 1-ig van meghatalmazása arra, hogy a költségvetési kiadásokat és az ujonczokat beszédhesse. Ha januáron tul az országgyűlésen meg nem szavazott adóért jön a hivatalnok, a büntetőtörvénykönyv 199. §-a értelmében bűnhődik, mert hivatalos hatalmával visszaélt. Arra a kérdésre, hogy ha más kormány jön, obstrukciót-e az ellenzék, azt feleli, hogy nem; nyíltan bevallja, hogy csak *Bánffy* bukása az ellenzék célja; bármilyen más kormány következék azután, az ellenzék nehézségeket nem fog csinálni, csak biztosítsa az új kormány a nemzetet arról, hogy a választások tisztasága törvényhozási uton biztosítva lesz.

A hallgatóság helyenkint zajos tetszéssel kísérte a beszámolót.

Függetlenségi párt és a politikai helyzet. A függetlenségi párt a napokban ülést tartott, hogy a kormánnyal szemben követendő magatartására nézve megállapodjék. Maga *Kossuth* Ferencz elnök ismertette a politikai helyzetet s hívta fel a párt tagjait, hogy nyilatkozzanak a pártnak a parlamentben követendő magatartását illetőleg. Elsőben *Justh* Gyula szólott a kérdéshez. A helyzet ismeretése után indítványozta, hogy: „tekintettel arra, hogy a parlamenti helyzetben semminemű változás nem állott be, a párt az eddigi magatartása szerint járjon el.” Az indítványhoz hozzászólt *Győri* Elek is s arra a párt egyhangulag hozta meg a fentebbi határozatot. A függetlenségi párt eme határozata alaposan tönkretesz a kormánynak azt a reményét, hogy esökkenik a parlamenti heve, ellenkezőleg el lehet rá készülvé, hogy ezuttal az ellenzék ellentállását semmiféle erőszak meg nem törheti, míg *Bánffy* a kiegyezésről nem nyilatkozik.

Külföld.

A Dreyfus-ügy. Megirtuk már, hogy a Dreyfus-ügy megbuktatta a francia *Brisson*-kormányt, amely a pör megújítása mellett volt. Most már az új kormány is megalakult; ennek hívei természetesen a pör megújítása ellen vannak. A kormány magatartása azonban most már ugyszólván közömbös a pör további sorsára, amennyiben a semmitőszék mult hó 29-iki gyűlésén elhatározta, hogy a Dreyfus-pör megújítása iránti kérvénynek helyt ad, s pótvizsgálatot indít meg. A főügyész indítványát azonban, hogy Dreyfust szabadon bocsássák a pör revíziójának lebonyolításáig is, elvetették. E szerint Dreyfus egyelőre marad az Ördög-szigeten, de valószínűleg enyhíteni fognak szigorú fogságán. A világ pedig kíváncsian lesi ennek a világszerte port vert ügynek a felújítását.

A német császár a Szentföldön. *Vilmos* német császár nejével együtt elzarándokolt a Megváltó sirjához, Palesztinába. Utközben tett látogatásairól már megemlékeztünk. Most utjának végcéljához ért a hatalmas fejedelem, aki felkereste az Olajfák hegyét, hogy koronás fejét meghajtsa a Megváltó sirjánál. A Jeruzsálem-

ben épült új protestáns templomot fenkölt beszéddel adta át rendeltetésének, melyben a hithűséget s a valóságbeli békét dicsőítette. Örömmel hallják a népek az ilyen szavakat egy hatalmas uralkodó ajkairól, aki óriási fáradtságos és veszélyes utat tesz meg, hogy a Megváltó templomának trónusáról a békét hirdethesse. Politikai körökben úgy vélik, hogy Vilmos császár ezzel a tettevel mintegy felelni akart Miklós orosz ezár ismert békekiáltványára. Csak aztán a békét dicsérő szavakból tettek is válnának már egyszer.

MI UJSÁG?

A király elutazása. A király Mindenszentek estején Lipót herceggel és kíséretével Bécsbe utazott. Az udvari személyzet itt madadt, mert a király 3-án visszatért Gödöllőre. A király koszorukat helyezte a királyi sirbolt koporsóira.

Emlékeztető az 1848 49-iki napokra. 1848 október 30. A schwechati ütközet. A Bécs felszabadítására előnyomuló Móga harmincezer emberrel megtámadja Windischgrätz osztrák fővezér haderejét. Veszteségünk holtakban és sebesültekben 240 ember.

1848 október 31. Bem József lengyel tábornok Bécsből, ahol a felkelők vezére volt, Magyarországra érkezik. A bécsi forradalom leveretése. A város népe véres küzdelem után Windischgrätznek meghódol.

1848 november 1. Kossuth kormányelnök a földunai hadsereg fővezérletét Görgei Arturra bizza. Görgei ezuttal tábornoknak nevezetik ki.

1848 november 4. Guyon Richard honvédezerdes Simunich osztrák tábornok utóhadát Pozsony-megyében Nádasdnál megveri.

1848 november 5. Berger, a császári sereg aradi várparancsnoka, Arad városát ujlág bombáztatja.

Halottak napja az isaszeghi honvédek sirjánál. Az isaszeghi halottak napja alkalmából nov. 1-én délután 3 órakor kivonultak a győzelmes isaszeghi esatában elesett hősök sirjához, a hol Ludvig Béla, tartott emlékbeszédet, Turai Mariska kisasszony pedig hazafias alkalmi költemény kíséretében diszes babékoszorut helyezte a névtelen hősök síremlékére.

Horváth Boldizsár szobra. Horváth Boldizsárnak, a most elhunyt nagy államférfiúnak emlékét méltó módon fogja megörökíteni szülővárosa, Szombathely és Vasvármegye. Alig hantolták el koporsóját s már mozgalom indult meg, hogy szobrot emeljenek a megye nagy fiának. A mozgalom élén Károlyi Antal alispán, Éhen Gyula polgármester és mások buzgolkodnak. A szobrot, melyre tekintélyes összeget szavaz meg a megye és a város törvényhatósága, Szombathelyen állítják föl a Horváth Boldizsár-téren.

Szerencsétlenül járt tanítóné. Bokod fehérmegeyi községből írják, hogy Bertalan Ferenc ottani tanító felesége, Pap Gizella beteg édesatyját látogatta meg a minap Moóron. Tegnap ebéd után valamiért lement a pinczébe, ahol javában erjedt az új bor. A házbeliék egyszerre az hallották, hogy a szerencsétlen asszony segítségért kiált. A tanító kocsisa lement a pinczébe, de majd odaveszett, ő is rosszul lett és ha hamarosan ki nem huzzák, odavész. Bertalannét csak valamivel később sikerült felhozni a pinczéből. Ekkor azonban már késő volt, a szerencsétlen asszonyt a szénsav megfojtotta.

Letartóztatott anarkista. Apatinban letartóztattak egy Losmann Ignác nevű embert, aki nyíltan anarkistának vallja magát. A veszedelmes ember Csehországból, Chvalkoviczéről került Apatinba s letartóztatásakor is folyton ezt kiáltozta: „A királynét megölték, de megölik a királyt is!”

Halálba ment a ferje után. Szegedről vesszük a hírt, hogy Kovács Erzsébet, a félévvel ezelőtt elhalt Kovács Antal gazdag sertéshizláló özvegye, a minap este a felsővárosi temetőben levő mély kutba ugrott. Holttestét a temető-esősz reggel találta meg. Férjének koporsóját helyeztette át diszes, új kriptába. Az öngyilkosságot férje után való bánatában követte el. Sorsa mély részvétet kelt.

Egyenruhás csaló. A fővárosban napok óta egy honvédőrzetűi egyenruhát viselő csaló látogat el a kereskedésekbe s ott Forinyák Gyula honvédségi adlatus nevében megrendeléseket tesz. A csaló az árukat mindjárt magával is viszi s ilyen módon már több kereskedőt megkárosított. A rendőrség most már keresi s remélhetőleg hamarosan kézre is keríti.

Tűz a vidéken. Gálszécsen a napokban nagy tűz pusztított. Hat épület és az izraelita hitközségnek 35.000 frt költséggel épített temploma porrá égett. Még szerencse, hogy szélesend volt, különben az egész uteza elpusztult volna.

Szörnyeteg anyja. Ó-Bécsen egy szomszédos községében Miliesics Gábor földművesnek fiatal felesége vadállati módon ölte meg három mostoha- és egy kéthónapos kis gyermekét. A szörnyeteg asszony először felakasztotta négyéves kis mostoha lányát egy fára s arra akarta birni annak kis öcsését, hogy mondja, ő akasztotta fel nénijét játék közben. A tízéves kis fiu persze mit sem akart erről tudni, a min az elvetemült asszony annyira fölgerjedt, hogy a forró kemenczébe dugta a kis fiut, hol az csakhamar elpusztult. Az egyéves legkisebb mostohagyereket párnáiban fojtotta meg s végül megölte édes gyermekét is. Az asszonyt elfogták és bevitték az ujvidéki törvényszékhez, hol mindent beismert.

Husz évig hordozta a bosnyák golyót. Kmetty János domonyi lakos a boszniai hadjárat idején a 32-ik gyalogezred 8. századával részt vett Herezegovinában Stolác vára ostrománál, a hol augusztus 13-án három golyó sebesítette meg. Az első golyó

balkeze kis ujját sértette meg. A második baloldala-
lába furódott, a mit Triesztben az orvosok 14 napra
rá kivettek. A harmadik golyó szintén a bal vállá
lapoczkájába furódott s az mostanig vándorolt tes-
tében. Minap Aszódon Grünberger Gyula orvos
ügyes műtét folytán szerencsésen kivette a golyót
a bal keze hóna alatti fájdalmas daganatából. Te-
hát Kmetty János 20 évig hordozta testében a besz-
niai hadjárat emlékét!

Erzsébet királyné emléke. Pozsonyban mozgalom
indult meg, hogy Erzsébet királyné emlékére az ot-
tani császár és kir. hadapródiskola kertjében foga-
dalmi kápolnát emeljenek. A kápolna építéséhez
szükséges gyűjtés protektora Frigyes főherceg fe-
lesége, Izabella főhercegasszony. A kápolna építési
munkálatait a hadapródiskola paranesnoka, lovag
Benigni alezredes fogja vezetni.

Aki sohasem ült vasuton. A baranyamegyei Mais-
son a napokban hunyt el Szabó Károly plébános,
aki 30 évig volt a község lelkipásztora. A nemes-
lelkű plébános egész életét az egyháznak szentelve,
vallásos buzgósággal élt hivatásának. De volt egy
gyöngéje: irtózott a hajótól és a vasuttól. A nővére,
kit a rajongásig szeretett, Nagykanizsán élt és min-
dig hívta, hogy látogassa meg. A plébános örömost
ment volna, de vasutra nem akart ülni, kocsin pe-
dig rendkívül fárasztó lett volna az ut. És mikor a
nővére meghalt, akkor is csak a maissi dombról
küldte el fohászát az elhunyt koporsójára, de nem
utazott el, mert kimondhatatlanul irtózott a vasuttól.

Vasuti szerencsétlenség. A Budapestről reggel
hét óra tíz perczkor elinduló 4-ik számú gyorsvonat
november 2-án délután fél négy órakor Szepes-
Szombat mellett kisiklott. A vágány letörött, a vo-
natvizsgáló meghalt és a gépész súlyosan megsebe-
sült. A személyzet és az utasok egy része kisebb
sérüléseket szenvedett.

Agyonverték a pajtásukat. Györköny tolnamegyei
községben az utcán verték agyon Simon János oda-
való lakost a pajtásai. Sterczér Mihály, Sterczér János,
Gank Márton, Klézel Herman és Braun Lőrincz györ-
könyői lakosok ugyanis együtt mulattak a koresmában s
közéjük keveredett Simon János is, a kivel szóváltásba
elegyedtek, a minek az lett avége, hogy Simont a
koresma előtt botokkal addig ütötték, míg ki nem le-
helte lelkét. A gyilkosokat a csendőrség elfogta és ma
megvasalva kísérte be Szegzárdra az ügyészség fog-
házába.

Üresek a ferenczrendi zárdák. A ferenczrendi szer-
zet reformálása folytán igen sok zárda vált üressé. Az
új rend hívei nagyon kevesen vannak még úgy, hogy
e kezökön levő egy-két zárda is sok nekik, a régiak pedig
legnagyobb részben ott hagyták a szerzetet s a világi
pápság kötelékébe léptek. Némelyik zárdában alig ma-
radt egy-két szerzetes s óriási épület is fölöslegessé
vált. A vallás- és közoktatási miniszteriumban most
azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a zárdaépületeket ott,
a hol lehetséges és ezélszerűnek mutatkozik, a klastro-
mokhoz tartozó fekvőségekkel együtt a tanulmányi alap
részére megváltás.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Kísérletügyi közlemények.

Hazánkban a mezőgazdaság érdekében u. n. ki-
sérletű állomások léteznek, ezeknek különbözők a
feladataik: a *budapesti állat-életani és takarmányozási
kísérletű állomásnak* feladata a takarmányozás helyes
elvéinek tanulmányozása; a *debreczeni dohánytermelési
kísérletű állomás* a dohánytermelés és kezelés javítá-
sával foglalkozik; a *m.-óvári gépkísérletű állomás* kü-
lönféle gazdasági gépeket próbál ki és ezek hasz-
nálhatóságáról mond véleményt; a *m.-óvári növény-
termelési kísérletű állomás* különböző jobbfajú gazda-
sági növényekkel és műtrágyákkal tesz kísérletet s
e téren a helyes eljárások tekintetében tájékoztatja
a gazdaközönséget; a *budapesti rovarantani állomás* a
gazdaságra káros bogarakat tanulmányozza és fel-
világosítja a gazdákat és kertészeket a káros boga-
rak irtásáról; a *budapesti, kassai, keszthelyi, debreczeni
és m.-óvári vegykísérletű állomások* műtrágyákat és
mesterséges takarmányokat vizsgálják meg és meg-
mondják, hogy az mennyit ér s mit lehet értük adni;
a vegykísérletű állomások székhelyein *magvizsgáló
állomások* is vannak, a melyek főleg a fűmagvak és
heremagvak értékének megállapításával foglalkoz-
nak, megmondják, van-e aranka- vagy kozsmag a
beküldött heremagban; a *m.-óvári magvizsgáló és nö-
vénykörtani állomás* pedig azt a kérdés is tanulmá-
nyozza, hogy miként lehet védekezni az olyan
növénybetegségek ellen, a melyet nem bogarak
okoznak.

Ezek az állomások mindazokat a tapasztalato-
kat, a miket olvasva, a gazdák is tanulhatnak, le
is írják a „Kísérletügyi közlemények“ czimű füze-
tekben, melyeket ujabban a földmívelésügyi m. kir.
miniszter ad ki.

E füzetek a földmívelésügyi miniszteriumban
ingyen kaphatók, de a mint a dolgok ebben a füze-
tekben le vannak írva, nem minden gazda érti meg
s az egyszerűbb észjárásu ember azoknak így nem
igen veszi hasznát, hanem azért ezélszerű, ha azt
olvasókörök, községi könyvtárak megszerzik, mert
mégis akad a sok olvasó közül, a ki a füzeteket
megérti és társainak el tudja mondani.

Különben az olyan dolgokat, a melyeket tudni
a kisgazdának is nagyon szükséges, itt a *Független
Ujság*-ban is fogunk kivonatossan közölni, úgy amint
azt már eddig is az „Ovantagról“ és a „Kukoricza-
molyról“ szóló közleményeinkben megtettük.

A ludak hizlalása.

A ludak hizlalásánál kellő eredményre csak úgy számíthatunk, ha bizonyos szabályszerűséggel járunk el és oly gondozásban részesítjük a hizlalás céljából beállított ludakat, hogy azoknál a hus- és főleg a zsirképződés minél fokozottabb mértékben jöjjön létre.

Első kellék a ludak hizlalásánál a megfelelő helyiség, a hol azok a hizlalási időszakban elzárva vannak. E helyiségnek meglehetősen homályosnak, a hizlalandó állatok számának megfelelő nagyságúnak és mindenkor meleg (+ 14—18 R.^o), száraz, tisztának kell lenni, mi okból a trágyát naponta kell kitararítani.

Az etetésnél is bizonyos sorrendet kell megtartani az eledel minőségét illetőleg és az első időszakban — hogy az állatok jól kiteljenek — apróra vágott sárgarépát adunk nekik, a mennyit csak meg tudnak enni, sőt még éjjelre is szórunk eléjük elegendő mennyiségben.

A sárgarépától kitelve, azután még 1—2 hétig zabbal lesznek etetve. Tiszta ivóvíz bőven legyen a ludak előtt mindig, melybe faszén, só és homok teendő. Ezen anyagok előmozdítják az emésztést és ingerlik az étvágyat.

Ily módon leves, izletes, jó sütnivaló libát nyerünk. A hol sok libát állítanak be hizlalásra, hogy folyton friss esemegének való liba legyen tartalékban és jelzett módon szándékoznak hizlalni, legezelszerűbb, ha egy helyiséget külön a sárgarépa, egyet pedig a zabtetésre rendeznek be.

Ki ne hallott volna a híres pommerániai ludról. Azt hazájában csakis zabbal hizlalják, más vidékeken azonban, mint nálunk is, áztatott tengerivel.

Nagyobb mennyiségű zsír nyerhetése céljából a ludakat tömni szokták, a minek szakértelemmel kell történni, különben állatkinzás számba megy.

A tömésnél a lud egy oly ketreczbe záratik, a hol csak ülni képes és elől egy nyílás van, a hol fejét kinyújthatja, ha inni akar. A ketrecz alja úgy van berendezve, hogy az ürülék a ketreczből aláhullhat. A tömés alkalmával a lud a ketreczből kivéttetik és bögye a meghatározott eledellel kitömetik, de addig tömni sohasem szabad, míg meg nem emésztett eledel van az állat bögyében. A tömés után egy kevés szabad mozgást engedünk az állatnak, hagyjuk, míg szárnyait jól kiesattogtatja, azután ismét a ketreczbe zárjuk. Legezelszerűbb rendszeren, minden két órában tömni és így meghatározni, hogy mennyi eledelt adhatunk az egyes töméseknél. Az ivóvízbe szinte faszén teendő.

A tömés vagy áztatott tengerivel, vagy árpa, köles, vagy pedig burgonyalisztből készült metélttel történik, melyhez sötét és fekete kávéalját adnak a máj megnövesztése céljából. A metéltkék ne legyenek

igen vastagok, hanem inkább hegyesek s kemenczében megsütendők, használat előtt pedig szükséges lesz megáztatni, megpuhítani. A maggal tömés fölött ennek az az előnye, hogy a szárnyas gyomra nem lesz kényszerítve a mag szétörlésére, a munka tehát a hizlalásra leendő fordítva.

Három hétnél hosszabb ideig ne tömjük a ludat; eredmény gyanánt azt látjuk, hogy 3—4 kilogramm ludzsír nyerése nem ritkaság.

A leülés előtt 12 órával a tömés beszüntetendő és a ludat vízre kell eresztetni, hogy magát megtisztítsa, azután pedig száraz szalmával behintett helyre terelendő, hogy nedves tollazata megszáradjon. Nem szabad feledni ugyanis, hogy a toll egyik jelentékeny pénzforrása a baromfitenyésztéssel foglalkozónak. (+)

Az új borok iskolázása.

Az iskolázás célja az újbort mielőbb palaczkéretté (eladhatóvá) tenni és betegségekől óvni. Fő feltétele a télen-nyáron egyaránt 10—12° C. hőmérsékű, szelöztethető, száraz, tiszta és tágas pince, melyben kizárólag csak bort tartunk és belsejét évente meszeltessük.

Lefejtés. a szinbort elválasztatjuk izrontó üledékétől, az újbort pedig friss levegővel kevervén, érését is siettetjük. Fejtés előtt a bor mindig kristálytiszta legyen, ezért csak tartósan derült időben (magas légnyomásnál) és decz.—márcz.—szept.—decz. hóban fejtünk. Tulsok fejtés a derülést zavarja és a bort gyengíti. Az újbort sok levegővel (vékony sugárban nyírfaseprücskén át), az óbort légmentesen (szivattyuval) fejtjük.

Töltögetés. Ha a hordó nincs tele, tükre virágos, majd ezetes lesz s így töltögetni kell. Minél kisebb és vékonyabb a hordó s szárazabb a pince, annál többet apad (évente 2¹/₄—4⁰/₁₀-et) a bor.

Ó bort ujjal feltölteni veszélyes. Legjobb a kaucsuk nyaklós, töltögető palaczkok, de nyakuk ne érjen a dongánál lejjebb.

Félbenlevő hordónál ezernára kötött tiszta tornadarabot eresztünk 1—2 ujnyival a bor színe fölé és dugóval jól elzárjuk. Így nem kaphat penészt.

Húzásítás. Az ellentétes ízű, de mindig egykoru borok keverése. A szeszezés, ezukorrali áterjesztés, vörös bor színezése friss [törkölylyel is ide tartozik. Az eredmény csak pár havi állás után lesz teljes.

Derítés. Néha elkerülhetlenül szükséges. Eléggé fanyar boroknál legezelszerűbb minden 100 literre 1—1¹/₂ tojás fehérjét tiszta ruhán áttörve habbá verni és gyorsan a borhoz keverni. Lágú boroknál ellenben 1—2 gr. csersavval derítünk, néha pedig csersav után tojás fehérje adja a legszebb derülést. Ennélfogva mindig próbaüvegekben puhatóljuk ki a legmegfelelőbb adagot. A derítő szert kevés bor-

ral fertályban gyorsan és jól higítsuk fel és a hordóba öntvén, lánczos bottal mielőbb elkeverjük, nehogy előre kiesapódván a hatás elmaradjon.

A többi derítő szer kevésbé tiszta, kényelmes és olcsó. Derítés után 2—3 hétre a bor letisztul és palaezkokra fejthető.

Kénezés. A mireny-mentes és lehető vékony kénszelelet az üres hordóban tányérkás drót között égetjük el, hogy le ne csepegjen. Fojtó gőzei a spórákat megölik. De a borba jutva az érést gátolja, savanyit, 8 hétig főfájást okoz, majd a mérgező hatású kénsavas kálivá változik át. Ezért az üres hordókon kívül csak beteg óbornál szabad kivételesen használni.

Szűrés. Zavaros borokat néha meg is szűrik, ez azonban csak jó géppel sikerül.

Vegyesek.

Ha a télre eltett zöldség hajtani kezd, az biztos jele annak, hogy a helyiség, melyben a zöldséget tartjuk, túlmeleg. Ha a telelő helyiség eléggé hűs, lehetőleg 0° hőmérsékkel bír, akkor az eltett zöldség mindig egyforma szép, friss és jóízű marad, kihajtani nem fog s legkevésbé sem változik. Ha a zöldséget jól akarjuk átteleltetni, nagyon ügyeljünk arra, hogy a teleltető helyiségben (pineze, kamra) 5° melegnél több ne legyen. A répaféléknél, hogy ne hajthassanak ki oly könnyen, sok helyütt a lefejezést alkalmazzák, ez azonban nem ajánlatos, mert a vágás helyén könnyen rothadás állhat be.

Mézszel készült mustár. Ujabban már a méznek a segélyével is készítenek mustárt. Vesznek ugyanis hozzá 5—6 db birsalmát, 200 gramm sárga cukrot, 50 gramm zöld mustármagot, 6 gramm szegfűszeget, ugyanannyi gyömbért, 5 gr. koriándert s ugyanannyi ánizst, ezt a sok mindenfélét össze kell törni, a birsalmát pedig meghámozva megfelelő mennyiségű jó édes mézborban meg kell főzni, azután átörni finom szitán. Ezek után forró állapotban hozzá kell adni a mustárt s végül a többi anyagokat, az egészet azután szitán át kell törni és kész a mustár.

MEGJELENT a

Köztelek Zsebnaptár.

Szerkesztik:

Szilassy Zoltán és Rubinek Gyula,

az O. M. G. E. titkárai.

Ára bérmentes küldéssel 1 forint 60 kr.

Megrendelhető a

„FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatalában,
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

MULATTATÓ.

Párbaj — vér nélkül.

Ismertem egy férfit, aki nagyon szeretett. A leány is szerette — talán? talán nem! ki tudná megmondani, hogy hol kezdődik a szerelem mértéke, amin alul a többi csak játék, bohóság. Versenytárs csak egy volt. Ez is köszvényes lábakkal igyekezett bejutni a paradicsomba. 40 éves volt s hozzá hórihogas, veres orru. Mariska még maga tréfálkozott fölötte a legtöbbet a másik előtt, kegyetlen leányos hamissággal. „Elemér, a gólya megint itt volt.“

— Félek, hogy az a gólya egyszer csakugyan elviszi magát.

— Köszönöm, nincs kedvem békájának lenni.

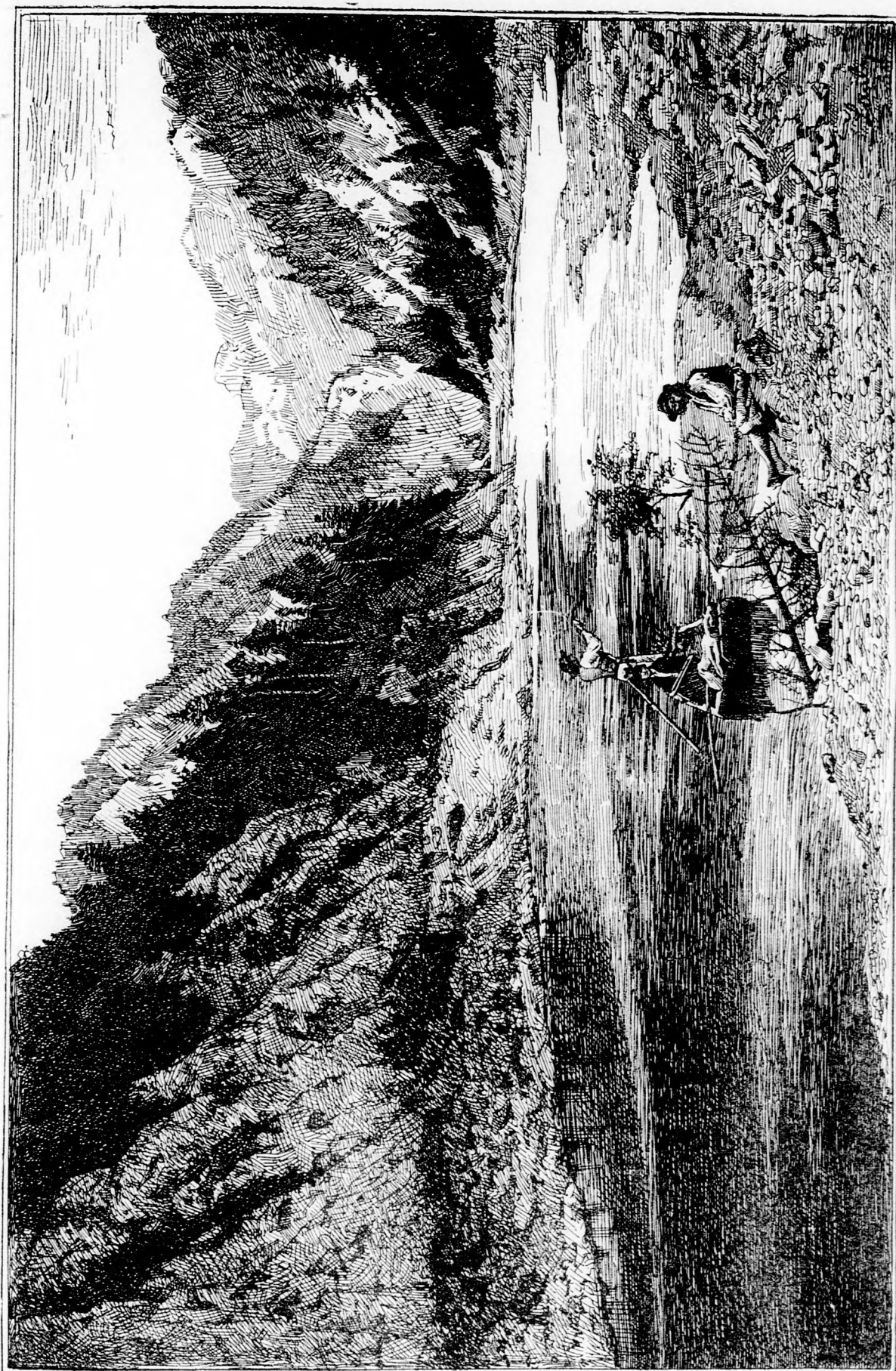
Isméltődött azután a rendes mindennapi történet. Elemér elkerült a vidékről valami igen szerény, kezdő állásra s ezalatt a gólya szépen elvitte a békáját.

Csak a manó érti meg, hogy tudta ugy elragadni azt a fürge kis teremtetést?

Elemér pedig nagy gyermek volt. Ahelyett, hogy illedelmes versekkel könnyített volna fájdalmain, nagy szeleburdian hazarontott. No megállj gólya!

Sok ostobaságot összeképzelt ilyenkor az ember. Hallatlan felfordulását látja az egész világrendszernek. Holott igen köznapis dolog történt. Egy ur és egy kisasszony méltóztattak maguknak nyugodalmat családi életet alapítani. Olyan egyszerű dolog ez. Hanem Elemérnek nagyon fájt valami a szívében. Mert a szerelmes szív olyan tapasztalatlan s nem tudja megérteni azt, hogy az ő elképzelt paradicsoma nem volt több egy viragsziromnál, amit ha elfujnak, senki sem tart többé számon. — Mások már régen „megkomolyodtak“ s elfelejtették az egész bolondságot, ő még mindig azt hiszi, hogy reá még vár valami szerep a régi meséből. Hogy mi ez? azt Elemér sem tudta. Csak látni akarta azt az asszonyt, talán csak egy tekintetet vetni reá, amely az elveszett boldogságról beszéljen neki? Aztán megmutatni, hogy megveti. Belül pedig érezni az eldobott szerelem keserűségét. Szerelmes szív érti csak, mit tesz az: saját fájdalmában gyönyörködni. A férjével talán majd heves jelenetei lesznek. Kihívja párbajra s megöli, vagy ölje meg ő, így még jobb lesz. Hadd érezze az asszony a kezein egész életén át a meggyilkolt vérét. Ilyenféléket gondolt Elemér. Mintha az Isten arra teremtette volna az embereket, hogy vele regényt játszanak.

Bizony otthon nem fordult ki sarkából a világ. A menyecskét sem őrizték hétfejű sárkányok. Nagyon könnyen meg lehetett találni az első szobában. Piros arczocskája egy kicsit kigömbölyödött, hizsának indulólan volt. — Dudolgatás között a sava-

Dunajeczi út.

nyodás sorsára ítelt ugorkákat válogatta ki, hihetetlen szakértelemmel. Elemér megérkezésére megtörülte a kezét a kötőjébe, aztán leültek az ugorkás asztal mellé minden magasabb czeremónia nélkül, jó vidéki szokás szerint. Hiszen régi „ismerősök“ voltak. Meg aztán fiatal aszonykák tüntetni is szoktak elfoglaltságukkal.

— Jó, hogy jött, most mindjárt segíteni fog nekem.

Elemérnek mindenféle drámai fejlemény megfordult az eszében, csak erre az egyre nem gondolt. Hogy a hűtlen ideál az első találkozásnál megfogja őt az ugorkatisztogatáshoz.

Az ilyen felszólítást pedig visszautasítani nem lehet. A tragikus hangulat sem igen illik hozzá.

— Nem szép magától, hogy csak most látogat meg — szólt az asszonyka.

— Éppen „abban“ az időben hivatalos elfoglaltságom teljesen igénybe vett.

Tehát dolga volt és semmi több. Goromba, de az adott viszonyok között igen okos felelet.

— A férjemmel gyakran emlegetjük, alig ismerne reá, ugy meghizott.

Elemér hirtelen, egy kissé elfojtott hangon kérdezte:

— Mariska . . . boldog-e maga?

A menyeeskének összerándultak a szemöldökei: Milyen haszontalanság az! Mikor a napi élet apró gondjai olyan szépen megőrölték már a tegnapot, ez a hóbortos fiú elő akar állni azzal a bohó gyermekmesével. Azután mosolyogva nézett a fiatalember szeméi közé.

— Istenem, Elemér maga most is olyan költőies . . . Higyje el, olyan más az élet — olyan egészen más . . .

Elemér kezei alatt csak úgy izzadak az ugorkák. A menyeeske végre megsokalta.

— Köszönöm, de ha így folytatja tönkre teszi az ugorkáimat, maga még most is olyan nagy „szeleburdi.“

— Igaz — az vagyok.

— Lássa azért sem igaz. A mint hallom, gyorsan előlépett a hivatalában. Ha visszakerülne ide, már jó partie számba menne.

— Pedig az, hogy ide helyeztetem át, előbb-utóbb be fog következni. Az anyám kedvéért.

— Hisz az nagyszerű! Remélem gyakori vendégünk lesz? — Mi ugyan igen egyszerűen élünk. Csak két eselédünk van, főzni magamnak kell. Ha tudná, hogy milyen rosszak itt a eselédék! Társaságot is csak ritkán fogadunk. Férjem nem szereti a zajos életet. Azonkívül beteges is. Tulsokat dolgozik.

Elemér olyan mezdulatot tett, mintha menni készülne.

A menyeeske felugrott.

— Megálljon csak, az nem megy úgy, aki dol-

gozik annak bére is van. Azután megkínálta egy kupicza likörrel.

— Nem szoktam ugyan, de a kedvéért én is iszom.

Elemér barátságosan összekocizott vele.

— Szívesen látom ebédre. A férjem is igen örülni fog . . .

Elemér megköszönte szépen a meghívást, hanem megint valami hivatala vette igénybe.

— Akkor igyék legalább még egy pohárral . . .

— Köszönöm, nekem már elég volt.

Aztán illedelmesen bucsut vett. A háziasszony nyugodtan folytatta az ugorkatisztogatást. Ezzel el volt temetve a „tegnap“ regénye; könny nélkül, hang nélkül, éppen elég mélyen ahhoz, hogy fel ne támadjon többé. Hanem hát a halottak kísérténi is szoktak.

— Egyszer csak egy feketén szegélyezett levelet kapott Elemér. Abban az állott, hogy a golya meghalt. Meg néhány elmosodott folt is volt a név mellett. Talán az özvegy szeméből odahullott könnyek okozták? Ezek azt jelentik, hogy a kis béka magára maradt, el lehet jönni érte annak a másikkaknak. S ekkor Elemérnél bekopogtatott a tegnap. „Nézd, megint itt vagyok, — tőled függ, hogy a tiéd legyek: kellek-e?“ A sors ugy felelt meg reá, hogy Elemért áttették a szülővárosába.

Szívében is rég meg volt már a felelet. Egy szava van annak: szerelem. Vannak még ma is olyan hóbortos gyermekek, akik szeretnek, ha kinevetik is, — ha megcsalják őket, akkor is szeretnek, — csak felejténi nem tudnak.

Egy 19 éves gyermeket rendszerint nem szokott a bánat elsorvasztani, még akkor sem, ha özvegynek hívják.

A fiatalság az életé és ez a hatalmas ur nem bocsájtja alkuba a jogát. Az öröm elvirít, a könnyek leperegnek és azután minden szépen tovább folyik: és azután következik a ma . . .

Mariska nem sokáig pityergett. Néhány hó múlva már meglátta a szemében Elemér azt a gyönyörű tüneményt, mikor a nap és felhő egymással játszanak. A szemek könnyeseppjén keresztül nevetett valami, ami még mélyebbről jött amannál. „Nem igaz, hazudsz, nekem van igazam!“

Vajjon mért nevetett az a lélek?

Mariska igen kedvező anyagi viszonyok között maradt. Magához vette unokahugát. Jolánnak hívták. — Elemér mindennapos lett a háznál. Most már nem ültették az ugorkás asztalhoz, szabad volt már másról is beszélni. Ha elmulasztott egy napot, szökevény számba vették.

— Hol járt egy év óta, vallja meg töredelmesen.

Elemér ilyenkor komoly feneket kerített a dolognak.

— Tárgyalásom volt, arra kellett készülnöm.

— Nem fogadjuk el. Van valami, ami a tárgya-

lásnál is előbb való. Ennélfogva elmarasztaljuk a mai esti teára. Nincs pardon.

Elemér Jolánhoz fordult.

— Maga is elítél?

A halványarcú leány úgy ránézett azokkal a mélabus nagy szemével. Vajjon miért sir a lelke ennek a leánynak? . . . Aztán halkan rebegte.

— Én is elítélem.

Két ilyen egybevágó ítélet után csak a teakanához lehet apellálni.

A tea nem azért jó, mert tea. Hanem, mert többféle összetétele van. Magán a teán kívül áll: vízből, cukorból, rumból, citromból.

Ezeknek az összehozásánál sok kölcsönös gyengédség kifejezésére nyílik alkalom.

Az egyik kacsó a citromot faesarja, hogy savanyu legyen, a másik cukorport hint a teába, hogy édesebb legyen. Igyekeznek a rab helyzetét türhetővé tenni. A dédelgetett gyermek mosolyogva jegyezte meg.

— Félek, hogy nagyon elkényeztetnek. Pedig amelyik rab nagyon megszereti a fogsági életet, az a szabadságot sem becsüli többé.

— Szerenese, hogy a fogházak egész életre teljes ellátást biztosítanak.

— Ha a porkolábok így néznek ki . . .

— Ugyan hagyjon fel a bókjaival kérem. Az udvariaskodó emberekben nem hiszünk. (Tehát már ő is megtudta, hogy az udvariassági formák sértők is lehetnek: Mikor valaki a bizalom szavait várja s azt mondják neki: „Nagysád, önnek igen jól áll a ruhája.”)

— Hát mondok egy goromba őszinteséget — szólt nevetve Elemér. — A teámat valóságos szörppé változtatta át a sok cukrával.

— Édes? Lám, én éppen azt szeretem. Azzal megcseserélte a csészéket.

Az a bohó leányka úgy keresett valamit a fekete szemével a szoba menyezeten . . .

Elemér megint hasonlatot kívánt alkalmazni.

— Az édes is csak úgy jó, ha van benne valami — keserü.

— No no, nem mindenből. Van valami, ami csak nagyon édes lehet, — vagy nagyon keserü.

— A szerelem!? Abban sem volna talán beese a puszta méznek, ha nem a méh szurásai árán juthatnánk hozzá.

Mariska egy kicsit elkomolyodott. Talán ő is érzett már valamit a méh szurásából?

— Maga kezd kiállhatatlan lenni.

Az a hallgatag kis leány elgondolkozhatott rajta, hogy miért kiállhatatlan valaki, ha régi hasonlatokat csépel?

Elemér hozzá fordult.

— Lásza ezek a böles bohóságok már az első ember óta kísértének közöttünk és még ma sem tudjuk, kinek van bennük igaza. Talán legokosabb a lepke, a mely a tavasznak minden virágát kihar-

nálja, — talán a legtöbb igazságot mutatja a gerlicze, amelynek kis szive meghasadásáig csüng első lobbanása emléken.

Jolán elgondolkozott.

— Én azt hiszem — szólt halkán, — hogy szeretni csak egyszer lehet.

Bohó kis leány, aki szerelemről legfeljebb virágait hallhatta még sutogni, honnan veszi ő ezt a nagy bölcsességet!?

Nevetni kellett azon, ami a leánynak rózsapirt hozott az arcára. Mikor Elemér bucsuzott, érezte, hogy a Jolán keze úgy reszket az övében, mint egy halálosan talált galamb. Csendes renegetés szállt be a szívébe, ami el sem távozott többé onnét.

Másnap Elemér Jolánt egyedül találta. Bejelentés nélkül ment be, neki már meg volt adva ez a szabadság.

A leány, aki nyitott könyv mellett ült, zavardottan állt fel.

— Mariska csak este érkezik haza.

— Ez azt jelenti, hogy mehetek? Zavárom talán?

— Nem . . . Hiszen csak olvastam.

Elemér az elkényeztetett emberek szabadalmával nyult a könyvhöz. Imakönyv volt.

A leány ijedten kapta ki kezéből.

— Nem . . . nem . . . nem.

Hanem akkor már kiesett a könyv lapjai közül egy papírlapra fűzött hajtekeres. Elemér oly jól ismerte azt. Mariskának adta valamikor cserébe egy másikért, a mit most is őriz a szíve fölött. Ez a kis leány elorozta, hogy imakönyvébe foglalja s az a másik nem vette észre, hogy megrabolták.

Elemérnek lehanyatlott a karja, a leánynak pedig könnyek peregtek ki a szeméből. A kezeit esdőleg összekulcsolta, úgy szólt a férfihez.

— Menjen innen — menjen innen kérem . . .

Elemér mély felindulással távozott. Eszébe jutottak azok a szavak:

— Én azt hiszem, egy életben szeretni csak egyszer lehet. Ez a banális frázis mennyit elmond a szegény kis leánynak a meggyötrött szívéről! Miért is nem olyan kegyelmes az Isten, hogy minden szívek megteremtse a párját! Miért kell az embereknek egymást kergetniök, mint a bolygó csillagoknak, hogy soha utól ne ériék egymást? . . .

Attól fogva Jolán az Elemér látogatásakor rendszeren visszavonult.

Mariska egyszer egy felfedezéssel lepte meg Elemért.

— Magát ez a leány kerüli! Talán megbántotta valamivel.

— Tudtommal nem.

Az özvegy közelebb hajolt hozzá s élesen szemé közé nézve, különös mosolylyal mondotta:

— Az a leány magába alighanem — szerelmes. Kötelessége volna őt felvilágosítani. Tudja, az ilyen nagy gyermekek olyan bohók szoktak lenni.

Elemér fellázadt bensejében. Ez az asszonyi önzés milyen közönnyel szolgáltat ki egy ártatlan leányszívet annak a kegyetlen, sorvasztó betegségnek, a minnek a neve: lemondás. Ezt felelte:

— Igen, fel fogom őt világosítani.

* * *

Nyári délután volt. Mindhárman a kertben sétáltak: Elemér, Mariska és Jolán. Özvegyeknek már megadja a társadalom azt a jogot, hogy gyermekekre vigyázzanak. Oh! az özvegy jó gardedám, ereszthetitek hozzá bátran a gyermekeket; ki tehet róla, ha valaki magára nem tud vigyázni!

Elemér szokott elmélyedt hangulatával küzdött.

— Holnap hosszabb időre távozom — szolt.

— Ah! s miért?

Ezt a kérdést Mariska tette, a másíknak nem volt szabad azt meghallania.

— Hivatalos ügy.

— S csak most tudatja! Azt hiszem, hogy a jó hivatalnokoknak szükségképpen nem lehet tulságosan gyengédnek lennie.

— Akkor én mentség nélkül állok. Mert egy fél esztendő óta valóságos hivatalkerülővé váltam. Egyszer csak szépen kitesznek a hivatalomból, akkor majd magának gyülik meg velem a baja: tessék most nekem másikat szerezni.

— Hát akkor én adok magának hivatalt. (Vajjon miért maradt hátra az a gyermek?) Addig pedig egy kis virágot kap tőlem.

Szedett azután egy egész kötő szelid nefelejtset, úgy borította a lovag kalapjába.

— Fogja, ezt mind magának adom. Ne mondja, hogy sajnálom a virágjaimat.

Talán mást is kellett volna jelenteni azoknak a nefelejtseknek?

Elemér elmosolyodott.

— Mit csináljak én ennyi sok virággal? Ugy fogom majd elvinni őket: szálankint.

Hogy ezt a beszédet más valakinek is végig kell hallgatnia és még csak el sem lehet rejtőznie valami nyugodt helyre, a honnan senkisem hallja meg, hogy ott egy bolond kis leány sirdogál.

Elemér hirtelen Jolánhoz fordult.

— Hát maga semmit sem ad nekem az utra?

Jolán tétovázva egy rózsát szakított le. Valami kegyetlen nyári szél lefujta már róla a korán nyilott s hamar sárgult pártákat, csak a karezoló, hegyes tövisek maradtak éppen a szárán. Ezt adta oda.

És ekkor Elemér el sem eresztette többé azt a tövist gyűjtő, reszkető kis kacsót, hanem a másik karjával magához szorította a leányt s erőszakos csókot nyomott biborpirossá vált arcára.

Az özvegy alig tudott kibontakozni a meglepetésből.

— Ah! én talán felesleges vagyok ehhez a jelenethez!

Elemér előbbre vonta a karján tartott leányt s elfojtott hangon mondá:

— Önnek akartam bemutatni legelőször a menyasszonyomat. Ugy-e?

Jolán szó nélkül a keblére borult.

Ez volt a válasza.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Gróf Károly urnak. A kereskedelmi Akadémia hallgatói részére az intézetben sem lakást, sem ellátást nem adnak; jó előmenetelű tanulóknak szegénységi bizonyítvány fölmutatása mellett, elengedik a tandíjat. Hogy hova kell folyamodni, azt megmondja az intézet igazgatósága a beiratáskor. A máv. igazgatósága: Budapest Andrassy-ut 78. sz. alatt van; a megszólítás „Nagytekintetű Igazgatóság” — **Bozzay Imre** urnak. Ujfehértó. Sokszor megirtuk már, hogy a régi bélyegek gyűjtése csak kedvtelés és egyéb célja nincs. Bélyegkereskedők vesznek ugyan régi bélyeget, de csak olyant mely ritkán található a forgalomban. Legközelebb megírjuk néhány ily régi bélyegkereskedő címét. — **G. J.** előfizető. Az újságírók sorsjegyeinek huzásáról majd értesítjük önt, hogy nyert-e vagy sem; annak idején, ha a huzás lesz. Küldje be sorsjegyei számát. — **B. F.** Szombathely, **B. P.** Kis-Hegyes, **T. S.** Vámos-Mikola, **V. Zs.** Rimaszombat, **S. A.** Sopron, **U. Gy.** Kis-Iratos, **D. D.** Uj-Torda, **M. V.** Tamási. Sorsjegyeiket nem huzták ki. — **U. K.** urnak. Cservenka. Köszönjük már több ízben tapasztalt szives figyelmét! A tartalomjegyzéket mindenesetre igyekezni fogunk lehetőleg teljessé tenni, habár az adomáknak és rejtvényeknek aligha volna érdemes rovatot nyitni, miután ezek általában véve igen csekély jelentőségűek. A kérdett jegyzéket tessék megrendelni az Athenaeum könyvkiadóhivatalánál (Ferenziek-tere.) — **I. Független kör.** Az érdekes kérdésre mi bizony nem tudunk megfelelni, hanem utána kérdezzük debreczeni ismerőseinknél s az eredményt annak idején e helyen közöljük. — **1945 sz. előfizető.** B. kérdésre csak legközelebb adhatjuk meg a feleletet, miután a felvilágosítás beszerzése időbe kerül.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Szecséplők

Pontos cím:

**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvénytársulat
BUDAPESTEN.**

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók

Morzsolók

Képiinkhez.

Dunajeczi ut. Hazai folyóink mind dél felé, kelet felé folynak, csak két kis folyócskánk van fent a Kárpátok vadregényes völgyeiben, amely északi irányt vesz és el is hagyja hűtlenül hazáját; ennek a két kis folyónak neve: Póprád és Dunajecz. Forrásuk ott fakad a magyar Kárpátok örökös hófödte csuesai között s kevés kanyargással kikerülnek az országból és Szepes megye területén elhagyják a magyar földet. Azok akik látták pl. a dunajeczi-utat, elragadtatással beszélnek a vidék festői szépségéről, a csöndes kis folyócska két óriási sziklafal között folydogál csöndesen, égbenyuló sziklák szépen csillannak meg fodros habjaiban. Derék tót atyafiainknak azon a sziklás hegyvidékeken ez a folyó az egyetlen közlekedési eszközül szolgál. Tutajokon és kezdetleges készítményű csónakokon közlekednek a Dunajeczen, melynek sima felületén a tutajon mégis könnyebben halad az utas, mint a sziklák között. Mai képünk a Dunajeczi-ut egy részletét ábrázolja.

Koczká-rejtvény.

	1	2	3	4	5
1	o	o	o	o	v
2	á	á	k	k	
3	r	r	r		
4	s	s			
5	m				

E betűket úgy kell elhelyeznünk, hogy balról jobbra s felülről lefelé az első sorban egy oly szó legyen olvasható, mely a „falunál“ mindenesetre többet jelent; a második sor a „dombbal“ homlokegyenest ellenkezik, a harmadik sor egy oly fogalmat képvisel, amely a régi idők emlékeit eleveníti fel, a negyedik a természet minden alkotásánál észlelhető s végre az ötödik négyzetet az abécé egy betűje tölti be.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő november 14.

Lapunk 43. számában közölt számrejtvény megfejtése:

„A kisledekről nem tudja senkisésem,
Hogy bölcsőjében mily jövő pihen“.

Helyesen fejtették meg: Nikodem Vilma, Szádeczky Lászlóné, Nagy Ibolyka, Daróczy M., Gombkötő N. János, Tapa Pál, Révész Imre, Károly Ferencz, Gondí Géza, Unger Kornél, Német Pál.

A sorshuzásnál Révész Imre ur (Szeged) neve jött ki elsőnek, kinek a kitzűzött jutalomdíj gyanánt Bársony István „Négy szem között“ című novelláit küldöttük meg.

Budapesti placzi árák.

Budapest, október hó 29-én.

Gabona. (Árák métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg *tiszavidéki* 9.80 frttól 10.55 frtig, *pestvidéki* 9.75 frttól 10.50 frtig *fehértmegyei* 9.80 frttól 10.55 frtig, *bácskai* 10.60 frttól 10.40 frtig *bánsági* 9.65 frttól 10.40 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.05 frttól 8.20 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 6.20 forinttól 6.50 frtig *égetni való* 62—64 kg. 6.80 frttól 7.60 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 7.80 frttól 8.70 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.75 frttól 6.10 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.55 frttól 5.65 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	17.00	16.30	15.60	15.00	14.50	13.80	12.80	10.50	5.50

Buzakorpa, finom 3.60-3.60, durva 3.50—3.50 trtsákkal együtt **Marhavásár** fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 317—355 frtig; *középmínőségűért* 270—295 frtig; *gyenge minőségűért* 200—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű.* mm.-ként élősulyban 31—35 frtig, *hízott magyar és tarka ökör közepmínőségű* 27—30 frtig. *Fejős tehén,* magyarfajta 28—30 forintig, tarka 20—23 frtig mmként. *Élő borjú* 1 kgr. élősulyért fizetnek minőség szerint 30—46 krt. *Vágot borjú* 1 kgr. hussulyért fizetnek 44—62 kr.

Baromfivásár. *Lud,* sovány, páronként 1.80—2.70 frtig, *kacsa* 1.80—2.80 frtig, *tyúk* 1.00—1.20 frtig, *csirke* 65 kr.-tól 120 krtig, *káppan* 1.80—2.50 frtig, *pulyka* 1.60—5.00 frtig.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősulyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 59—59½ frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 60—60½ frt.

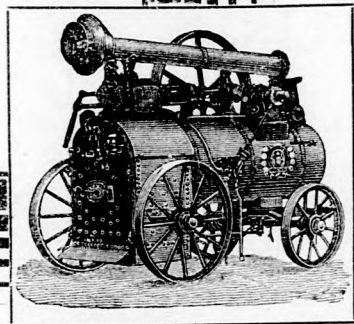
Egyéb magvak: *mák* 33—40 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.20—6.40 frt, *apró* 6—7.00 frt, *tarka* 5—5.90 frt, *lencse* 8—9 frt. *borsó* héjas 8.00—12.00 forint, *köles* 4.30—4.70 frt, *kendermag* 7.95—8.00 frt, *repcze* 12.75—13.00 frt. *löhére* 36—50 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Régi széna* 2.30—3.40 frt, *muhar* 2.60—3.30 forint, *zsupszalma* 1.60—1.70 frt, *alomszalma* 1.50—1.60 frt.

Juhvásár: *hizalt ürü* páronként 20.00—22.00 frt, *feljavított juh* 16—18 frt, *kiverő juh* 11.00—13.00 frt, *kecske* 13—15 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 2.80—2.90 frt. *Szalonna* 58—62 krajczár. *Vaj* Ia. 810—120 kr., IIa. 70—110 kr. *Olvasztott vaj* 60—60 kr. *Méz* sárga csurgatott 40—70 kr. *Burgonya* sárga 19.0—2.25, rózsa 1.30—1.80, közönséges 1.10—1.50 kr., *paprika* 30—60 frtig, *hüvelyes paprika* 18—52 frtig métermázsánként.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 11—18 kgként 84—92 frtig, *tehenbőr száraz* 84—92 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—37 frtig, *tehenbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—41 frtig. *Juhbőr* gyapjas, páronként 32—34 frt.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23/a szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzeséplő garniturákat** „Compound“ **lokomobilokat** stb., raktáron tart mindennemű **gazdasági gépet**, **földmívelési eszközt**, **jól kijavított lokomobilokat** és **cséplőgépeket** különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására.

Csereüzletek lokomobilok és cséplőgépekre köttetnek.

Benzin- és petroleum-lokomobilok cséplési czélokra. Massey-Harris elsőrangú **aratógép** gyáranak képviselése. Szőlő-permetezők és szénkéreg feeskendők. **Arjegyzék ingyen és bérmentve.**

ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrassy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló
jégbiztosításokat

is és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% díjengedményt ad, mely a díjból évről-évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal termésüket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügyosztályok.

A NAGY KRACHI!

New-York és London nem kimélik meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstáru-gyár indítva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munka-erő egy kis kárpótlása ellenében eladja. Én meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. Én tehát bárkinék megküldöm a követ-kező tárgyakat pusztán a kárpótlásért, 6 frt 60 kr-ért; és pedig:

6	darab	finom asztali kóst., valódi angol pengével,
6	"	amerikai szab. ezüst vellt egy darabból,
6	"	" " " " evőkanalat,
12	"	" " " " kávéskanalat,
1	"	" " " " levesmerőt,
1	"	" " " " tejmerőt,
2	"	" " " " tojás-serlegot,
6	"	angol Viktoria-tálca,
2	"	igen hatásos gyertyatartó,
1	"	teaszűrő,
1	"	finom eukorporzó

44 drb összesen 6 frt 60 kr.

Mind e fenti 44 tárgy előbb 40 forintba került és most csak 6 frt 60 kr. minimális áron kapható. — Az amerikai szab. ezüst egy kívül-belül fehérém, mely ezüst színt 25 esztendeig is megtartja, a miért szavatolják. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás. Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinék, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörü

alkalmi és nászajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerik. szab. ezüst-
gyarak főigynöksége
Wien, II., Rembrandtstrasse 19-17. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Embez TISZTÍTÓPOR 10 kr.

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egyszéki fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok vele elégedve, kérek még egy küldemény remek garnitúrát 6 frt 60 kr-ért. Kolozsvár, *Bárányó*.

A remek garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. *Labach, Bartusch Otto*, kapitány a 37. gyalogezrednél.

A küldeményt megkaptam és azzal teljesen meg vagyok elégedve, kérek még egy ugyanilyen küldeményt. *Bozovics, Keresztes Sándor*, főszolgabíró.

MEGJELENT

a

Köztelek Zsebnaptár

1899-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:

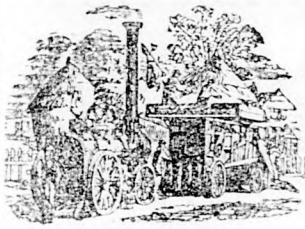
RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN.

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkárjai.

A zsebnaptár a „Független Ujság” előfizetőinek bérmentes küldéssel együtt 1 frt 60 kr.

Bolti ára 2 forint.

Megrendelhető a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatalában, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítészet

Budapest, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigénye ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” őrlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmörli-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1897. évi forgalom: 25,223 mm.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség

figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest. Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Mindenemü felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemü nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre **készpénzben**. Birtokos felmondhat, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. — **Lébonylítás legrövidebb idő alatt.**

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. — **Semmi előleges költség.**

Minden felvilágosítás **díjtan**. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

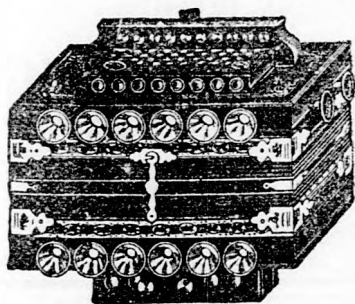
Budapest, VI., Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok, testületek és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmány szerűleg ajánlva van.

STOWASSER J.

császár és királyi udvari hangszerész

BUDAPEST, II., Lánchíd utca 5.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszereiről, cimbalmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Elpusztíthatatlan erős orgona-harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállíthatnak.

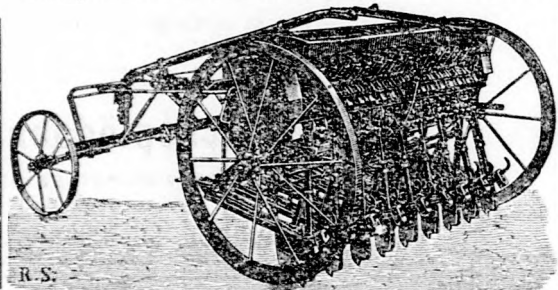
A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

A vetési időnyre ajánlom **SACK RUDOLF** legújabb rendszerű

sorbavetőgépeit,

melyek **KISBÉREN** és **LÉVAN** múlt év őszén tartott nemzetközi versenyek alkalmából **első díjjal** lettek kiöntve.

(IV-ik osztály), melyek úgy vannak szerkesztve, hogy azokkal sík vagy dombos talajon minden magfélélt tetszésszerű mennyiségben tökéletes egyenletesen lehet elvetni, anélkül, hogy a vetőszekrényt beigazítani, merítő vagy fogaskereket cserélni kellene. Sack Rudolf valamennyi sorbavetőgépe felette könnyen járnak, nagyon szilárdan vannak készítve, igen tartósak és kívánatra előkormányval is kaphatók.

Mindenemű Sack eke, borona, szóróvetőgép és talajmivelési eszközök választékban vannak raktáron és eredeti minőségben az itt látható védjegy-gyel csak nálam szerezhető be. Legújabb árjegyzékem éppen most jelent meg és kívánatra legszívesebben szolgálak azzal ingyen és bérmentve.

PROPPER SAMU,

Sack Rudolf magyarországi kizárólagos képviselője,
Budapest, V., Váci-körút 52.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
ezelőtt **Pfannhauser & Co.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Veszünk

a legmagasabb napi áron

Czirokszakált,

továbbá

mindennemű takarmány-vető, és takarmányfü-magvakat

mint

lóhere, luczerna, baltaczim, biborhere és egyéb heremagféléket, tavaszbükköny, tavaszi borsó, szösös bükköny, csibehur, mustár, muhar, takarmányrépa-magvakat, csomós ebir, angol, olasz, francia perjéket.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

I^a Rézgálicz 98-99%

jegeezekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát,

chilisalétrom,
kénsavas-káli,
kénsavas-ámmon,

Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungária“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.